29/10/2019

Саборна црква Светог оца Николаја у Сремским Карловцима

У јубиларној години када Српска Православна Црква прославља осам векова самосталности још један књижевни бисер придодат је том слављу: Монографија о Саборној цркви у Сремским Карловцима.

Наиме, 24. октобра 2019. године, у препуној сали Васко Попа у току 64. Међународног београдског сајма књига представљена је монографија Саборна црква Светог оца Николаја – Сремски Карловци коју је са благословом Епископа сремског г. Василија издао Српски Сион, Издавачка кућа Епархије сремске. Организатор сабрања је Патријаршијска библиотека, носилац активности Српске Православне Цркве на овогодишњем сајму књига.

О књизи су говорили Његово Преосвештенство Епископ сремски г. Василије, управник Патријаршијске библиотеке др Зоран Недељковић, ректор

Богословије у пензији и један од рецензената протојерej-ставрофор Душан Петровић, ректор Карловачке богословије, уредник и аутор дела текста протојерej Јован Милановић, као и г. Александар Саша Стојкечић, редактор текста, и г. Срђан Ерцеган, технички уредник.

Представљање књиге је својим појањем увеличао хор Карловачке богословије предвођен професором Јованом Стојановићем. Величанственом представљању које се наставило на штанду Српске Православне Цркве, присуствовали су старешина Саборне цркве Светог оца Николаја у Сремским Карловцима протосинђел Клеопа (Стефановић), свештенство епархија Сремске, Горњокарловачке и Црногорско приморске, ученици Карловачке богословије који су дошли у пратњи својих професора као и многобројни посетиоци Сајма књига.

Најпре се окупљенима обратио испред организатора Управник Патријаршијске библиотеке др Зоран Недељковић: -Ова изузетна монографија о Саборној цркви у Сремским Карловцима даје историјску ретроспективу периода од турских освајања у току тешког и туробног периода за наш народ, све до уједињења са другим деловима српског етничког и културног простора. Књига даје и ретроспективу црквене организације у областима Митрополије карловачке, сада Епархије сремске. Честитам на изванредном издању које ће сасвим сигурно бити незаобилазна студија за све они који желе боље да упознају историју српског народа и Српске Цркве.

Окупљенима се обратио и аутор текста г. Саша Стојкечић: -После више од годину дана светлост дана је угледала монографија о Саборној цркви Светог оца Николаја у Сремским Карловцима. Многи су подаци били позанти и много је аутора, уметника, архитеката, који су у разним приликама, али из свог угла, објављивали радове, но чини се, доста фрагментарно о катедралном храму. Није било целовитог сагледавања. Многи су се историчари бавили одређеним епохама. Била ми је жеља да се прикаже хришћански живот у Сремским Карловцима, који је уско повезан са овом црквом, па смо тако пронашли најраније податке из византијског периода изградње неколико богомоља у то време, да бисмо дошли до 15. века када је највероватније изграђена најстарија црква која је претеча данашње Саборне цркве. та црква је обележила период под турском влашћу, била је сазидана од камена што је био изузетан подвиг у то време, јер је већина црква у то време била од дрвета и сличних материјала што говори о упоришту православља у народу. У време сеобе Срба, када је народ живео у једној другој држави, време је

налагало изградњу једног храма у афирмативном духу који би објединио све оно што је српска култура, традиција и духовност собом имала и представљала. Кроз историју цркве, бележимо и сва њена страдања, реконструкције, (велика реконструкција од 1907-1910), а посебно њено страдање у току Другог светског рата о чему је јако мало писано. Истакли смо то у књизи јер је то било време пљачке када је буквално сав инвентар однет из цркве и када је била запечаћена, када је био лош донос према цркви. Обнова је трајала доста успорено све док на чело Епархије сремске није дошао Преосвећени Епископ г. Василије. Дело је вредно пажње и заслужује да буде прочитано.

У име рецензената говорио је протојерej-ставрофор Душан Петровић: -Када путник намерник идући из Београда према Новом Саду сиђе са Банстола на „раван пут“, за његове очи настаје празник јер величанствени барокни торњеви карловачких цркава упозоравају да улази у Сремске Карловце – Српски Сион. Књига коју данас представљамо је резултат истрајног, озбиљног, научног рада, тима људи, који су књигу урадили на најстудиознији начин: методолошки – изванредно, писмено, технички уређено на нивоу какав и приличи овој књизи и оваквој Цркви. Све што је могло и што обично нема у другим монографијама када се пише о храмовима, овде је дато. Од историјских почетака па све до епископства владике Василија и његовог старања о Саборној цркви. Можемо стогаи рећи да Саборна црква заслужује једну овакву монографију, то је Пантеон српске духовности.

-Саборна црква место молитве и богослужења, место уздаха и суза, место где је народ доживљавао свој препород и своју духовну вертикалу остваривао, подсетио је владика Василије и захвалио свима који су помогли да књига угледа светлост дана изразивши наду да ће то монографско дело доћи до сваке библиотеке и школе у Војводини, али и свугде где православља и српства има.

Књига је технички опремљена најквалитетнијим фотографијама које за потребе израдио г. Мартин Цандир, док је комплетно техничко опремање и прелом извршио г. Бојан Мишић.
spc.rs